

10. Сартр Ж.-П. Воображаемое. Феноменологическая психология восприятия / Пер. с франц. М. Бекстова. – СПб.: Наука, 2001. – 319 с. – (Сер. «Французская библиотека»).
11. Учебный словарь современного русского английского языка / Авт.-сост. Хорнби А., Гэтенби Э., Уэйкфилд Г. – М.: ООО АСТ, 2001. – 1568 с.
12. Франко І. Я. Із секретів поетичної творчості // Збір. творів: У 50 т. – К.: Наук. думка, 1976.– Т. 31. – С. 45–119.
13. Франко І. Я. Збір. творів: У 50 т. – К. : Наук. думка, 1976.– Т. 33. – 676 с.
14. Франко І. Я. Збір. творів: У 50 т. – К.: Наук. думка, 1976.– Т. 35. – 695 с.
15. Юнг К.-Г. Душа и миф: шесть архетипов / Пер. с англ. – К.: Государственная библиотека Украины для юношества, 1996. – 384 с.
16. Le Petit Larousse: le dictionnaire encyclopédique / [direction éditoriale P.Maubourguet]. – Paris: Edition de Larousse, 1996. – 1774 с.

А. Д. Шишкова

МЕТАФІЗИЧНІ ДОМІНАНТИ В ПОЕЗІЇ Ю. ЛИПИ

Останніми роками в українському літературно-теоретичному дискурсі поживавився інтерес науковців до метафізичної проблематики. Апелюючи до джерел національної та світової філософської думки, можна стверджувати, що «творчі пошуки Г. Сковороди, Т. Прокоповича, Л. Барановича, П. Юркевича та ін., І. Ільїна, Л. Карсавіна, М. Лосського, О. Лосєва, А. Маковельського, В. Несмелова, Ю. Самаріна, В. Соловійова, П. Флоренського, В. Розанова, В. Ерна, А. Хомякова, М. Федорова, Л. Шестова та ін. є зразком метафізичних інтенцій не тільки української та російської, але й світової філософії» [8, с. 10].

Національна художньо-філософська думка завжди тяжіла до метафізики. Метафізична проблематика превалює як сфера художніх осяянь у творчості багатьох письменників, функціонує як смисловий центр їхніх текстів. Література та філософія у своїй трансформації метафізичних реалій, занурюючись у європейське середовище, на кожному етапі свого розвитку розкривала себе як саморефлексія, викликана індивідуальними зусиллями багатьох українських митців – від Д. Туптала й Л. Барановича до О. Стефановича, Н. Ливицької-Холодної, В. Стуса та ін.

Доволі помітне місце в пантеоні поетів-метафізиків належить Ю. Липі. За останні десятиріччя він здобувся на ґрунтовні наукові студії, в яких порушено широкий спектр проблем його творчості (художньої, науково-публіцистичної), адекватно оцінено роль в історії української філософської та естетичної думки ХХ століття. Як справедливо зауважував Є. Прісовський, «таке високе, гідне місце в нашій літературі забезпечено Липі саме тому, що він органічно поєднав національне начало й інтерес до загальнолюдських проблем, витворив таку образну систему, котра ріднила його поезію з Біблією та з кращими досягненнями й української, й західноєвропейської поетичної культури» [11, с. 33].

У поезії Ю. Липи метафізичне поле формують тематичні домінанти, що корелюють із такими універсаліями, як Бог, Час, Смерть, Любов. Трансцендентна ідея теоцентричності світу як цілісного організму інспірує

тему Бога. Поет утверджує ідею впорядкованості універсуму, вершиною якого однозначно визнається Творець. Буттєві катаклізми пояснюються ним як порушення містичного зв'язку між Богом і Землею (верхом і низом). У душі традицій метафізичної лірики він пов'язує містичну злитість людини й Бога з усвідомленням єдності в ній конкретного (плотського) та абстрактного (духовного) начал. Метафізична тема стосунків земної людини й Усевишнього транслюється ним у плані руйнування традиційної для бароко вертикалі: Бог / людина (земля / небо). При цьому за Творцем однозначно визнається пріоритетність у світовій ієрархії. Індивідуальною рисою гносеологічної концепції митця є включення в її параметри осмислення та інтерпретацію чуттєвого світу при домінуванні світу духовного. Ідея богоданості та боговизначеності всього суцього формально фіксується частотним вживанням лексеми Бог та її інваріантів:

Нехай Тобі перебудуть милі
Діла, що дух наш сотворив, –
Поля, простори, гори й хвилі
Наповни міццю славних днів.
Тобі в серцях віттар ми ставим, –
Твій владний знак до слави славим [6, с. 205].

Як зауважує О. Баган, «надзвичайно чиста, зречена натура поета знайшла в цій релігійній ліриці своє повне завершення» [1, с. 228]. Релігійна свідомість, поза сумнівом, відгукнулась у творчості Ю. Липи, зумовивши осягнення дійсності крізь призму християнських істин та відображення об'єктивних реалій у метафізичному ракурсі. Закономірно, що семантичну основу його творів визначають сенсоутворюючі світоглядні категорії гуманізму. Філософське осмислення гуманістичних ідей подається ним у праці «Чорноморська доктрина», її ж образне узагальнення маємо у вірші «Народи»:

Все це, – промовила Мудрість, – є важне, та мало,
Все, що – напружене й скромне, все – в ласці у Бога,
Але найбільше добро, це – зростання Людини,
В вашім народі зростання Людини зусиллям людей [6, с. 210].

Поезія Ю. Липи ілюструє найближчу його світоглядіві біблійну заповідь про християнство як велику науку любові: «Люби Господа, Бога твого, всім твоїм серцем, усією твоєю душею і всією думкою твоєю: це найбільша і найперша заповідь. А друга подібна до неї: Люби свого ближнього, як самого себе» [4, с. 1128]. На ці дві заповіді поет опирається у своїх художніх осяяннях людини та світу, утверджуючи ідею любові й правди як першооснов людського буття, як найважливішого закону існування гармонійного світу, що пов'язується в єдину сув'язь волею Бога: «Люблю я всіх людей, – крізь них не раз Господь / показує свою найвищу ласку...» [6, с. 172]. Ліричний герой його віршів постає «глибоко віруючою, просякнутою невинним стремлінням до вищого людиною» [2, с. 7]. Слово Ю. Липи уводить читача в духовну атмосферу християнської етики, де її фундаментальні ідеї вживаються на означення самої сутності Всевишнього. Він відкрито маніфестує глибинний гуманістичний сенс Божих заповідей та його основних моральних заповітів:

Проходить Правда, гість у левій шкірі,
І Вірність тиха йде і з нею розмовляє,
І Непідкупність з золотим ключем,
Ось і Братерськість в шоломі з орлом
Їх обіймає любо [6, с. 113].

В умовах нищення християнської моралі поет мордується безліччю питань, розуміючи, що не може обійтися без підтримки Всевишнього. Він звертається до Бога як до єдиного духовного опертя, прохаючи допомогти при виборі життєвих орієнтирів. Зазначимо, що подекуди його звернення звучать досить-таки декларативно:

О, Боже, світлом Ти – у всьому,
І Твій закон – у кожному дні, –
Прислухайсь голосу моему,
І в болю поможи мені [6, с. 183].

У цих і подібних рядках відстежуємо властивий багатьом бароковим авторам містичний фаталізм, екзистенційну закинутість у світ і повну розгубленість у ньому. (Безперечно, тут далися ознаки й суспільно-політичні та особисті драматичні колізії).

Поезія Ю. Липи, безвідносно до жанрово-тематичної ідентифікації, функціонує в пафосному полі абстрактно-християнських тональностей, що є маркерами метафізичного дискурсу барокової традиції. Він прочитується в інтерпретації митцем вічних проблем буття в трансцендентному плані. Значний пласт його лірики репрезентує вірець типово метафізичних текстів з характерною для них тематикою та стилістикою. Їм властивий високий рівень духовно-емоційної напруги та структурованість за релігійною парадигмою. Емоційно-настроєва палітра багатьох текстів нагадує собою пафосні доміанти релігійних гімнів:

Як сонце в променях, що палить і тремтить,
Як сонце в променях, іскристостях і громах,
Благословен, що рвеш в надлюдську шир і помах,
Благословен еси за кожен день і мить [6, с. 161].

Отже, художня творчість Ю. Липи «дає всі підстави розглядати його спадщину як спадщину людини, що здобула певний містичний досвід єднання з Богом, а його художню практику можна розглядати як результат духовного чину посвяченої у потаємне людини» [7, с. 99]. Релігієсофські аспекти лірики поета оприсутнюють атрибутивні ознаки його філософсько-естетичної концепції людини і світу. Він постулює вірець причетності особистісного та національного екзистенційного буття ліричного героя до неземного (божественного) виміру. В його метафізичних текстах відчитується народження «нової реальності», що «примножує цілком оригінальне для української літератури трактування теми богонатхненності художнього слова, відточеного до афористичності богозвертання» [7, с. 107].

Ю. Липа виразно демонструє очевидну спорідненість із метафізичною лірикою та способом трактування проблеми темпоральності. Вірші відповідної мотивної структури становлять доволі потужний пласт його доробку і є

органічними для світової метафізичної поезії. Відомо, що художнє вирішення проблеми часу в європейській літературі ХХ століття має свою специфіку. Т. Рязанцева пояснює її в такий спосіб: «Швидкоплинність часу не здатна нині вжахнути людину, яка живе в душі; поет ігнорує плин часу, який позначається матеріальним розпадом; митця матеріальне не обходить; єдині варті уваги цінності – духовні» [13, с. 122]. Сакральні моделі часових візій, присутні в ліричному сюжеті художніх творів Ю. Липи, демонструють їх приналежність до метафізичних реалій. Написане поетом можна розглядати в ракурсі конкретного часу й водночас – у фокусі Вічності, так само, як художній простір у його ліричних сюжетах може бути географічно локалізованим, з одного боку, а з іншого – поширеним у просторових символах («Ото життя твоє: / Як моря даль, – розгорнена праця / І – Божий зір над тим»). Його притягує проблема влиття часу індивідуума в час історичний, котрий інтерпретується переважно в метафізичному ключі.

Тема часу пов'язується Ю. Липою з багатьма екзистенційно-антропологічними проблемами, серед яких на особливий статус претендує феномен смерті. В його художньо-філософській концепції смерть відокремлюється від часу, розчиняється в матерії; дихотомія душі й тіла проявляється в смертності останнього та безсмерті першого. Універсалія смерті структурується переважно на основі бінарних опозицій *тілесне / духовне* й *тимчасове / вічне*. Б. Рубчак вважає концепт смерті істотним стильовим маркером поезики митця, поруч із «уособленням таких абстрактів, як любов, гарні і погані вчинки» [5, с. 93]. А. Стебельська зауважує, що Ю. Липа належить до людей, для яких характерне «шляхетне відношення до всього живого на землі, адорація всього одуховленого призвела до того, чого прагне кожна людина: почуття спокою в душі, почуття виконаного обов'язку. І такі люди щасливі. Смерть для них – не ворог. Бо зміст їх життя – сильніший від смерті» [14, с. 214]. Художньою ілюстрацією сказаного є вірш «Епітафія»:

Хоч я умер, беззвучні сі рядки.

Хай сповнять зміст могутній, багатоцвітний,

Що з ним життя моє вливається в твоє... [6, с. 207].

Ю. Липа неодноразово акцентує на конечності земного життя людини. Його ліричний герой свідомий того, що «наш день малий, він швидко проплива». Саме розуміння та прийняття тимчасового характеру буття допомагають йому наповнити його істинним смислом, насамперед – добродійністю, оминати земні марноти («Нехай же змінні загасають дні»). Усвідомлюючи конечність людського життя (безвідносно до обставин смерті), поет жодною мірою не трагізує його, радше навпаки – переводить цю межу в простір Вічності. В руслі метафізичного мислення він узалежнює простування людини до вищого світу від Господньої волі, ототожнює смерть із головним висновком земного буття. Йдеться, отже, про трансцендентність як основу його образотворення. Подекуди ця ознака видається декларативною, поетична ідея реалізується в дидактично-моралістичному тоні:

Щоб ніколи засліплені рабським бажанням прикрас

Кармазином наказів Твоїх не закрили,

Кожен знак Твій пізнали; а прийдеш востаннє до нас,
Так, як день зустрічає свій захід, –
Загин свій зустріли! [6, с. 171].

Для Ю. Липи смерть – це миттєвість, що передує вічності, вища ціль, до якої наближається людина, долаючи земний хаос. Останній акорд життя, за його переконанням, «має бути гідним вічності» (Є. Іщенко). У зв'язку з цим у його віршах лише в окремих випадках подибуємо рефлексивно-відчуттєве втілення смерті, її персоніфікацію («І то не важно, що я згнию, / Що люди затопчуть плоть мою...»). Твори такого смислового плану асоціюються з давньоукраїнськими міраклічними гімнами, в яких розгортаються макабричні сюжети та реалізуються есхатологічні візії. Нерідко вони проектується на ідейно-тематичний спектр соціально-політичного плану. Подібну тенденцію спостерігаємо в барокових творах. Д. Чижевський з цього приводу зазначав, що «зовсім далеко від будь-якої краси заводить нас закохання бароко в зображення страхіть, жорстокості, трупів, смерті тощо. Сам час сприяв цьому напрямку виходу поза межі краси в мистецтві» [16, с. 379]. Ю. Липа, живучи в умовах драматичної дійсності, співвідносить містичну атмосферу буттєвого хаосу з дисгармонійним світом, що нерідко проектується на текст:

Порохом Україна взялася,
Чорна коло гармати стоїть
(Не говоріте теорій, бо теорія продалася.
Не говоріте нічого: слова – то вороги!),
І коло Неї – босі полки,
Що боронять останні межі,
Що моляться тільки Їй! [6, с. 134].

З метою увиразнення ідеї вічності духовного буття, відмінного від непевного й тлінного, Ю. Липа використовує характерні для барокової літератури макабричні сюжети, елементи натуралістичного письма. За спостереженнями Д. Чижевського, всюди, куди «зайшли хвилі культури бароко», зустрічаємо зображення смерті – «трупів, скелетів, гниючих чи напівзгничених тіл» [16, с. 339]. Антитетичними до цих картин виступають духовні інтенції ліричного героя. У віршах такого тематичного плану поет обирає Бога своїм «співрозмовником». Він зредуковує важливі елементи молитовного жанру (сміслові рефрени в кожній строфі, що є зверненнями до Всевишнього):

Тоді, коли моїми кістками
будуть збивати милі діти
грушки з дерева,
а в черепі моїм десь у куцах терну
будуть ховатися веселі їжачки, –
не забудь про мене, Боже... [6, с. 137].

Отже, Ю. Липа, як і належить поетові-метафізикуві, не мислить свого життя без «господньої длані» («Сам Бог так хоче!»). Тому закономірним видається зображення ним простування людини до свого фізичного кінця та переходу в іншу (вищу) реальність («де рай цвіте, а не чуття земні»). Він

художньо реалізує християнську філософію смерті, втілену у відомій формулі: «Все життя залежить від того, смертна чи безсмертна душа» [9, с. 126]. Не відкидаючи земного досвіду (в його творах деталі реального буття нерідко впізнаванні), поет трактує універсалію смерті переважно в метафізичному плані – як шлях до вищої сутності, тобто до Бога.

У поезії Ю. Липи виразно метафізичними ознаками наділена ще одна універсалія. Маємо на увазі любов. У її творчій репрезентації він продовжив барокові традиції, утверджуючи ідею вічності й безсмертя любові, естетизуючи інтимні почуття й емоції в трансцендентній смислоємності. Тема любові розглядається ним в поліасоціативному ракурсі: відтворення власне інтимного, роздуми про моральні виміри любові, осмислення любові як універсальної категорії, що піднімається до рівня філософської абстракції. У своїх підходах до розуміння й потрактування любові поет спирається на християнські засади про любов як добре начало. Філософсько-етичні й естетичні координати зображення почуттєвого спектру любові в Ю. Липи можна означити як любов до ближнього, любов до Бога, до Вітчизни, любов як подолання смерті тощо. Поет стверджує, що з «любові ж дуже рідко найчистіша Пристрасть», і тільки та любов справжня, що «безсмертна, безконечна» [6, с.184]. Отже, він пов'язує почуття любові із духовними істинами, прилучає її до «чогось позамежного» (Х. Ортега-і-Гассет), утверджуючи в такий спосіб метафізичну ідею всеприсутності любові (як, власне, й самого Бога):

Я – так, як вітер свіжий, що довкола тебе,
Як та земля, що ходиш, і вода, що п'єш,
Як зорі, що, ти віриш тайно, є незрушні... [6, с. 185].

Ю. Липа належить до митців того плану, котрих у сприйнятті любові «вабила передовсім загадковість, метафізичність любові, її спонтанний, непередбачуваний, завжди неповторно-індивідуальний характер, фокальна внутрішня природа, в якій перетинаються, а то й дивовижно поєднуються різнорівневі, різновекторні, незрідка супротиставні начала й чинники, елементи й відтинки – людське й Боже, фізіологічне, плотське й духовне, інтимне та соціальне, універсальне й національне, приземлене та небесне, егоїзм і саможертвовність, мораль і цинізм, цнотливий ерос, статевий потяг, брутальна хіть...» [3, с. 3]. За всієї багатовимірності почуттєвого спектру, репрезентованого в його любовних віршах, впадає у вічі переведення онтологічного сенсу любові у сферу морально-етичних категорій. Як почуття надземне, вона переважно гармонізує буття. Ліричний герой віршів митця завдяки любові «пізнав закони чарівні, / Що ти є скрізь, що дише злотом / Твого імення вся земля» [6, с. 78].

Якщо універсалізувати тему любові у поезії Ю. Липи, то впадає у вічі найперше містичне прагнення його ліричного героя жити в злагоді з Богом. У зв'язку з питанням про містичні переживання самого поета важливим бачиться той факт, що в нього повсюдним мотивом виступає найперше любов до Всевишнього, безвідносно до жанрових чи образних модифікацій або ж інтонаційних контекстів. Любов і Бог тут не просто толеруються, а становлять яскравий приклад художнього синтезу («...злий, щоб говорить. / Як лагода, як

визвіл заясній, / Не проминай»). Розумінням любові як сутності Бога зумовлені й жанрово-стилістичні ознаки інтимних одкровенень, адресованих Богові.

Ю. Липа в багатьох віршах розгортає мотив любові до жінки. Перша збірка «Світлість», а також «Додаток» до неї репрезентують романтичні поезії, в яких любов подається прекрасною недосяжною мрією («Твій голос, наче голос пісні», «Чи ти так само чуєш солов'їв», «Ти, серце, змучене коханням і журбою», «Ти у владичній високості», «Моїй вибранниці», «І знов пахучість теплих кіс»). У цих поезіях «кохання трактується як ідеальне почуття, що вивищує дух, але не заперечує (чи принаймні ставить під сумнів) тіло, плотську насолоду. Однак усюди в його творах «земна любов поступається любові неземній, жертовно-аскетичній, відступає тінь і дискримінується, натомість підноситься *amore sacra* – плід ідеальних почуттів та устремлень людини. В сакральному коханні втілюється ідеал Абсолюту» [10, с. 18]. Апологетизоване поетом почуття («безсмертна» любов) сягає в позачасову площину, ототожнюючись із світовою гармонією. Любовні мотиви в його ліриці універсалізуються до важливих абстрактних істин, нашаровуються на філософське начало, що засадничо структурується домінантною ідеєю гармонії людини та Всесвіту (Бога).

Отже, художня творчість Ю. Липи явила своєрідну авторську модель метафізичної поезії. Їй властиві філософсько-естетичний та морально-етичний виміри тексту, які кореспондуються із релігійними істинами та суспільно-політичними питаннями доби. Лірика митця репрезентує зв'язок між національним суб'єктом та Абсолютом. Сутнісним маркером його поезики є метафізичний код тексту, структурований синтезом земного (профанного) та духовного (сакрального) досвіду людини (нації).

Список використаних джерел

1. Баган О. Р., Гузар З. П., Червак Б. О. Лицарі духу (Українські письменники-націоналісти-«вісниківці»). – 2-е вид., доп. – Дрогобич: Відродження. – 1996. – 288 с.
2. Баган О. Р. Юрій Липа: Людина і мислитель. – К.: Видання Конгресу Українських Націоналістів, 1994. – 39 с.
3. Барабаш Ю. Я. «...Людей і господа любить» (Любов як ментальна й поетична константа творчості Тараса Шевченка) // Слово і Час. – 2007. – № 3. – С. 3–19.
4. Біблія або книги Святого Письма Старого й Нового Заповіту. – К.: Українське Біблійне Товариство, 2002. – 1375 с.
5. Координати: Антологія сучасної української поезії на Заході / Упор. Б. Бойчук і Б. Рубчак. – Нью-Йорк, 1969. – Т. 1. – 370 с.
6. Липа Ю. І. Твори: В 10 т. – Львів: Каменяр, 2005. – Т. 1: Поезія. – 543 с.
7. Мейзерська Т. С. Езотерична проблематика поетичної збірки Ю. Липи «Вірую» // Треті Липівські читання: Зб. матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції / Упоряд. Г. Дольник. – Одеса: Друк, 2007. – С. 99–107.
8. О कोरोков В. Б. Трансформація західноєвропейської метафізики (онтологічний зріз): Автореф. дис... докт. філософ. наук. – Дніпропетровськ, 2003. – 39 с.
9. Паскаль Б. Мысли / Пер. с франц., вступ. стаття, комент. Ю. А. Гингсбург. – М.: Изд-во имени Сабашниковых, 1995. – 332 с.
10. Поліщук Я. О. Три смерті – три вічності: Пошуки сенсу життя в драматичній поемі Лесі Українки «Одержима» // Слово і час. – 2001. – № 6. – С. 11–21.
11. Прісовський Є. М. Національне й загальнолюдське начала в поезії Юрія Липи //

- Творчість Юрія Липи в культурно-історичному контексті ХХ століття: Матеріали Всеукраїнської наукової конференції. – Одеса: Астропринт, 2000. – С. 28–33.
12. Просалова В. А. Проза «спізненого покоління» // «Празька школа»: Хрестоматія прозових творів / Упоряд., передм. і приміт. В. А. Просалової. – Донецьк: Східний видавничий дім, 2004. – С. 3–8.
 13. Рязанцева Т. М. Трансформація тем і мотивів метафізичної поезії в літературі ХХ століття // Сучасність. – 2002. – № 3. – С. 117–127.
 14. Стебельська А. Поезія Юрія Липи: Бог, нація, чин // Апостол новітнього українства: Спогади про Юрія Липу / Упор. П. і Ю. Кіндратовичі. – Львів: Каменяр, 2000. – С. 212–214.
 15. Цюп'як І. К. Екзистенціал смерті як вимір буття в прозі Миколи Хвильового // Слово і час. – 2001. – № 3. – С. 72–75.
 16. Чижевський Д. І. Українське літературне бароко: Вибрані праці з давньої літератури. – К.: Обереги, 2003. – 576 с.

М. С. Делюсто

ЧАСТКА У ГРАМАТИЧНІЙ СТРУКТУРІ УКРАЇНСЬКОЇ НОВОЖИТНЬОЇ ГОВІРКИ

Дослідження службових слів становить окрему проблему в українській діалектології. Функціонування їх у одиницях діалектного членування української мови описано недостатньо, оскільки повний перелік функцій граматичних одиниць, які можуть бути притаманні говіркам, передбачити неможливо, а отже, не можна сповна спрогнозувати під час укладання питальника [6]. До того ж службові частини мови та вигуки в українських діалектах зрідка розглядають як спеціальний об'єкт дослідження. Насамперед їх вивчають у складі синтаксичних конструкцій. Так, дослідженням вигуків українських говірок займалася Н.П. Прилипко. Метою лінгвіста було подати ареальну характеристику та генезу вигуків за матеріалами «Атласу української мови» (АУМ) та «Загальнослов'янського лінгвістичного атласу» (ЗЛА), причому переважно тих, якими кличуть та відганяють свійських тварин та птахів [16, 17]. Прийменники у закарпатських говірках як об'єкт деривації описав В. В. Німчук [13], а як об'єкт синтаксису – В.І. Добош [7]; прийменникові конструкції у східнополіському діалекті дослідив М.Г. Железняк [9], а в східнословобожанських говірках – Т. І. Сердюкова [19, 20]. Сполучники діалектної мови також ще не здобули ґрунтовного висвітлення. Ареалогію сполучника *що* за матеріалами АУМ та ЗЛА вивчала Л. М. Григорчук [5], особливості кон'юнктивів у бойківських та наддністрянських говірках – Я. О. Пура [18], у середньополіській говірці – Ю.І. Бідношия [3]. Серед службових частин мови частки висвітлені найменше: лише частку *ся* у зв'язку з її позицією стосовно дієслова описав А. М. Залеський [10]. Отже, опис функціонування часток у діалектній мові є доцільним і актуальним на сьогодні.

Мета статті полягає у тому, щоб схарактеризувати частку як елемент граматичної системи української новожитньої говірки с. Шевченкове